

TER ONDERTEKENING

Aan: MPVO

**Kansengelijkheid en
Onderwijsondersteuning**

Van
5.1.2.e

Datum
20 maart 2023

Referentie
37426705

Bijlagen
2

Intern OCW afgestemd
WJZ, FEZ, PO, VO

nota

NtO Kamerbrief Schoolmaaltijden

Aanleiding

Op woensdag 29 maart wordt het Programma schoolmaaltijden gelanceerd. Onderdeel van deze lancering is het sturen van een brief aan de Tweede Kamer met concrete informatie rondom de uitvoering van schoolmaaltijden (motie Dassen/ Paternotte van eind september 2022 die oproept tot het organiseren van schoolmaaltijden voor leerlingen in meer kwetsbare wijken). De vorige brief over schoolmaaltijden is verstuurd op 21 november 2022.

Bij deze nota vindt u de Kamerbrief. Met u is afgesproken dat de brief op woensdag 29 maart verstuurd zal worden aan de Tweede Kamer, dit betekent dat wij uw opmerkingen graag uiterlijk maandag 27 maart ontvangen, zodat wij uw opmerkingen kunnen verwerken.

Geadviseerd besluit

We vragen uw akkoord op bijgaande Kamerbrief over schoolmaaltijden. Indien nog niet akkoord, ontvangen we graag uw opmerkingen.

Indien akkoord met de Kamerbrief, deze graag ondertekenen.

Kernpunten

Planning van de brief

- De brief zal verstuurd worden op woensdag 29 maart. Dit wordt de lancering van het Programma schoolmaaltijden. Op deze dag zult u in de ochtend op werkbezoek gaan samen met de indieners van de motie, Dassen en Paternotte (VOLT/D66). Ook zal de website met meer informatie, www.schoolmaaltijden.nl, deze dag live gaan en kunnen scholen zich via deze website aanmelden.

Inhoud van de brief

- De brief geeft de laatste stand van zaken rondom de uitvoering van de motie schoolmaaltijden weer.
- In de brief is concrete informatie over de aanmelding, doelgroep en selectie en de mogelijkheden voor scholen voor de organisatie van schoolmaaltijden te vinden.
  - Over de doelgroep en selectie heeft u recentelijk een nota ter besluitvorming ontvangen (nota 37387736).

- Naar aanleiding van het gesprek dat u op 16 februari met het Rode Kruis (RK) en Jeugdeducatiefonds (JEF) heeft gevoerd zijn de volgende zaken in de brief nog nader toegelicht of benadrukt:
  - Belangrijkste doel is het wegnemen van stress bij leerlingen en hun ouders rondom voedselnood. Daarnaast benadrukken we richting scholen dat er zekerheid is over de geldstroom tot eind 2023.
  - Uitgaan van vertrouwen dat mensen die hulp vragen deze ook daadwerkelijk nodig hebben en uitgaan van vertrouwen in scholen rondom bv. gezonde voeding en een organisatie die past bij hun school en leerlingen.
    - VWS vindt dat het aspect van gezonde voeding prominenter en met een meer verplichtend karakter aan bod moet komen. Zij willen deze zin schrappen: 'Harde eisen voor gezonde voeding, zoals eerder genoemd in het publieke debat, vind ik niet nodig.'
    - Wij adviseren u te blijven bij het uitgangspunt van vertrouwen in scholen en het stimuleren van gezonde voeding door bv. communicatie (in de vorm van voorbeeldmenu's). U kunt daarbij bovendien benoemen dat er geen juridische mogelijkheden zijn om dit af te dwingen (dit is ook bekend bij VWS).
  - Het benadrukken dat is gekozen voor een organisatievorm die mensen en scholen in hun waarde laat en het zoveel mogelijk voorkomen van stigmatisering van scholen en leerlingen.
  - Een positieve insteek, met name op basis van wat we nu in de praktijk al zien ontstaan: 550 po scholen die nu al deelnemen en daar positief op geëvalueerd hebben.
  - Het belang dat we goed leren van dit traject en dat we daarom de resultaten monitoren en verkennen wat de mogelijkheden zijn voor wetenschappelijk effectonderzoek.
- We gaan, vanwege de benodigde zorgvuldige voorbereidingstijd, iets later van start met de schoolmaaltijden dan oorspronkelijk gepland (in de brief van november jl. werd de startdatum van 1 februari 2023 gecommuniceerd). Mogelijk leidt dit tot vervolgvragen vanuit de Tweede Kamer. U bent hier al eerder van op de hoogte gebracht. De indieners van de motie zijn hiervan ook op de hoogte gebracht via de PA.

Datum
20 maart 2023

Toelichting

Planning van de brief

- U heeft eerder een brief in januari toegezegd, vanwege de tijd die nodig was om de besluitvorming van fase 2 zorgvuldig te doen, is er – in afstemming met u via de PA – in eerste instantie voor gekozen om de brief wat later te versturen (zie ook bijlage 1, nota 35554316). U heeft toen de wens uitgesproken de brief nog wel in februari, voor het reces, te verzenden. Dit werd vervolgens verplaatst naar woensdag 8 maart in combinatie met een werkbezoek aan een sbo school. Dit werkbezoek is niet door gegaan.
- In afstemming met u, via de PA, is het versturen van de brief verplaatst naar eind maart. Voordeel van deze verplaatsing is dat er nu meer concrete informatie te melden is over de uitvoering van de schoolmaaltijden, met name voor scholen.

Proces en afstemming

Datum

20 maart 2023

- Vanwege de nauwe samenwerkingsrelatie wordt de brief gelijktijdig ook afgestemd met het Rode Kruis en Jeugdeducatiefonds, zodat we alle aspecten van de uitvoering zo goed mogelijk weergeven.
- Vanwege de raakvlakken qua thematiek wordt de brief interdepartementaal ook afgestemd met SZW (vanuit kinderarmoede subsidieverstrekker huidige JEF-traject), VWS (preventie en gezondheid) en BZK (regiodeals).
- Vanwege de samenwerkingsrelatie willen we deze brief aan het einde van deze week ook vertrouwelijk delen met de sectorraden en (kort) voorafgaand aan verzending met de VNG.
- Specifiek ten aanzien van de sectorraden PO en VO constateren wij dat ondanks frequent bijpraten, bij met name de PO-raad toch een onjuist beeld is ontstaan ten aanzien van hoe OCW de uitvoering wil vorm geven. Wij zijn hierover op dit moment wederom in gesprek. We kunnen een hoop onjuistheden wegnemen. De sectorraden vragen ons ook om meer tijd te nemen voor dit proces. Hierin kunnen we ze niet tegemoet komen.

Communicatie en lancering

- Op 29 maart, wanneer de Kamerbrief uitgaat, zal de website www.schoolmaaltijden.nl live gaan.
- Ook zal er een werkbezoek voor u georganiseerd worden. De locatie van dit werkbezoek is nog niet bekend. De indieners van de motie, Dassen en Paternotte (VOLT/D66), zullen met u mee gaan.
- Scholen kunnen zich vanaf het moment van lancering van de website aanmelden voor het Programma schoolmaaltijden.

Planning uitvoering schoolmaaltijden

- Scholen kunnen zich op 29 maart aanmelden voor de organisatie van schoolmaaltijden.
- Op 30 maart gaat het beoordelingsteam van het RK en het JEF aan de slag met het beoordelen van de aanvragen.
- Zodra de beschikking vanuit OCW bij de partijen binnen is, zullen zij beginnen met het honoreren van de aanmeldingen van scholen. In de voorlopige planning zal dit in de week van 3 april starten.

Financiële consequenties

- Het versturen van de Kamerbrief heeft geen financiële consequenties

TER BESLUITVORMING

Aan: MPVO

Kansengelijkheid en
Onderwijsondersteuning

Van
5.1.2.e

Datum
17 maart 2023

Referentie
36292250

Bijlagen
2

Intern OCW afgestemd
KENNIS, PO, VO, KO

nota

Besluitvorming selectieproces doelgroep uitvoering
schoolmaaltijden

Aanleiding

De € 100 miljoen voor de organisatie van schoolmaaltijden (motie Dassen/Paternotte) in het primair en voortgezet onderwijs in 2023 zijn beschikbaar voor scholen waar de nood het hoogst is. Omdat het op korte termijn niet mogelijk was om een nieuwe indicator voor scholen te ontwerpen waarmee deze doelgroep kan worden bepaald en het Jeugdeducatiefonds (JEF) nu al met scholen in de beoogde doelgroep werkt, is ervoor gekozen hun methode te professionaliseren in samenwerking met het Nationaal Cohortonderzoek Onderwijs (NCO). De resultaten hiervan resulteren in een aantal beslispunten.

U ontvangt op hele korte termijn ook van ons ter ondertekening de Kamerbrief schoolmaaltijden.

Geadviseerd besluit

- 1) Gaat u akkoord met het hanteren van 30% als het drempelpercentage voor het bepalen van de doelgroep?
  - a. Hierbij vallen alle scholen met een percentage van 30% of meer leerlingen met ouders met een laag inkomen volgens de NCO-rapportage binnen de doelgroep.
  - b. Met het oog op eenduidigheid en duidelijkheid in de communicatie, is het wenselijk dat hetzelfde drempelpercentage in de NCO-rapportages voor alle onderwijssoorten wordt gehanteerd.
- 2) Gaat u akkoord met het rekenen van alle scholen die op dit moment al schoolmaaltijden organiseren via het Jeugdeducatiefonds tot de doelgroep?
  - a. Het Jeugdeducatiefonds hanteert de mogelijkheid tot uitzonderingen voor scholen die bijvoorbeeld geen NCO-rapportage hebben of willen leveren. Het Jeugdeducatiefonds kijkt hierbij onder andere naar schoolweging. Hierdoor kan het voorkomen dat een school die nu bij het Jeugdeducatiefonds aangesloten is, niet in de nieuwe doelgroep valt.
  - b. Voor de continuïteit van de organisatie op deze scholen is het wenselijk dat deze scholen tot de doelgroep blijven behoren in het nieuwe traject.
- 3) Gaat u akkoord met het rekenen van alle sbo scholen tot de doelgroep?
  - a. Volgens het NCO valt 92% van de sbo scholen in de doelgroep, de overige 8% valt daar net buiten.
  - b. Het NCO raadt aan alle sbo scholen tot de doelgroep te rekenen.

- 4) Gaat u akkoord met het nemen van een principebesluit in het voortgezet speciaal onderwijs (vso), speciaal onderwijs (so) en praktijkonderwijs (pro) en het rekenen van deze onderwijsvormen tot de doelgroep?
- a. Voor bovenstaande onderwijsvormen bestaan geen NCO-rapportages.
  - b. Voor het vso en so is het NCO gevraagd om de mogelijkheden voor een alternatieve selectiemethode te verkennen. De resultaten hiervan zijn nog niet binnen. Tussentijds contact met het NCO maakt duidelijk dat hier waarschijnlijk geen alternatieve methode mogelijk is binnen de beperkte tijd.
  - c. Het CBS heeft begin dit jaar een onderzoek gedaan naar de populaties in het gespecialiseerd onderwijs en het basisonderwijs. De populaties zijn op een aantal achtergrondkenmerken met elkaar vergeleken. Uit dit onderzoek komt naar voren dat ouders van leerlingen in het gespecialiseerd onderwijs over het algemeen een lager opleidingsniveau hebben. Daarnaast ligt het aandeel kinderen met minimaal één ouder in de schuldsanering ongeveer drie keer zo hoog is als in het basisonderwijs.¹
  - d. In algemene zin is onze inschatting dat leerlingen op pro-scholen vaak behoren tot een relatief kwetsbare doelgroep waar ook thuis vaker armoedeproblematiek een rol speelt, waardoor zij zeker baat zouden hebben bij het schoolmaaltijdenprogramma.
- 5) Gaat u akkoord met het rekenen van een vo-school met verschillende onderwijsniveaus tot de doelgroep wanneer minimaal één van die onderwijsniveaus ook daadwerkelijk tot de doelgroep behoort?
- a. Vo-scholen ontvangen per aanwezig onderwijsniveau een aparte NCO-rapportage.
  - b. Volgens de data vallen vmbo (zowel bk als gt) leerlingen (veel) vaker in de doelgroep dan havo en vwo leerlingen.
  - c. Hierdoor is er een kans dat er op scholen met verschillende onderwijsniveaus een deel van de leerling populatie wel en een deel niet in de doelgroep valt.
  - d. Ons voorstel is om vo-scholen met verschillende onderwijsniveaus tot de doelgroep te rekenen wanneer minimaal één van de onderwijsniveaus tot de doelgroep behoort.
  - e. Wanneer een dergelijke school kiest voor de optie voor maaltijden op school, kunnen deze alleen worden aangeboden aan de leerlingen van het onderwijsniveau dat in de doelgroep valt (of de onderwijsniveaus in de doelgroep vallen, indien meerdere onderwijsniveaus in de doelgroep vallen). Hierbij moet speciale aandacht geschonken worden aan de uitvoerbaarheid in de praktijk en het voorkomen van stigmatisering. Dit is bijvoorbeeld mogelijk wanneer het onderwijsniveau dat in de doelgroep valt in een ander gebouw is gehuisvest dan de rest van de school.
  - f. Wanneer deze school kiest voor de boodschappenkaarten via school, kan dit worden aangeboden aan alle leerlingen op de school die dit nodig hebben. Hierbij is de school niet gelimiteerd tot het onderwijsniveau in de doelgroep, maar wordt er door middel van het registratieproces van het Rode Kruis bepaald welke leerlingen hiervoor in aanmerking komen.

Datum

17 maart 2023

---

¹ [Vergelijking populaties gespecialiseerd onderwijs en basisonderwijs \(cbs.nl\)](https://www.cbs.nl/nl-nl/onderwerpen/onderwijs)

Toelichting

Datum

17 maart 2023

- Wanneer u akkoord gaat met de besluiten in deze nota, zullen deze worden meegenomen in het projectplan van de partijen voor de uitvoerende fase. Het opstellen van dit projectplan was de opdracht voor de voorbereidende fase.
- Met de voorgestelde doelgroep bepaling in deze nota, vallen er in totaal 2730 scholen in de doelgroep.
- De doelgroep bepaling van het JEF maakt gebruik van het niet-veel-maar-toereikend (nvmt)-criterium van het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP).
- Wanneer minimaal 50% van de leerlingen van de school uit een gezin komt welke onder 150% van het nvmt-criterium valt, is de school onderdeel van de doelgroep van het JEF.
- Het NCO heeft voor ons een omrekening gemaakt van die nvmt-criterium en de vuistregel van het JEF naar de eigen laag-inkomen indicator uit de NCO-rapportages.
- Deze omrekening heeft een aantal mogelijke drempelwaarden opgeleverd, welke aangeven hoeveel procent van de leerlingen van een school een laag inkomen volgens het NRO moeten hebben om in de doelgroep van het JEF te vallen.
- Het NCO heeft in de opgeleverde resultaten voor elke onderwijssoort dezelfde mogelijke drempelwaarden weergegeven, met daarbij de impact voor de doelgroep grootte en een advies voor de keuze van een drempelwaarde per onderwijssoort.
- In het po, vmbo bk en vwo adviseert het NCO om 30% als drempelpercentage te hanteren. Dit advies nemen wij graag over.
- In het vmbo gt en havo adviseert het NCO om 32,5% als drempelpercentage te hanteren.
- Wij adviseren u om 30% als drempelpercentage aan te houden voor alle onderwijssoorten. Dit vergemakkelijkt het hanteren van hetzelfde percentage de communicatie over en begrijpelijkheid van de selectiecriteria. Hiermee volgen we het advies van het NCO voor het po, vmbo bk en vwo. Voor het vmbo gt en havo verruimen we hiermee de doelgroep uit het advies van het NCO, wat betekent dat meer vmbo gt en havo leerlingen tot de doelgroep worden gerekend.
- Voor een overzicht van alle voorgestelde drempelwaarden en de daarbij horende impact, zie bijlage 1.
- Voor verdere toelichting op het proces van aanmelding en selectie van scholen, zie bijlage 2.

Financiële consequenties

- De opdracht voor de doelgroep bepaling bij het NCO is uitgezet door het Jeugdeducatiefonds. De kosten hiervoor zijn € 6304,- (incl. BTW) en worden betaald vanuit de gezamenlijke begroting van het Rode Kruis en het Jeugdeducatiefonds voor de eerste fase, de voorbereidingsfase. Deze fase is afgesloten met het indienen van de eerste versie van het projectplan op 17 maart 2023. De tweede fase, de uitvoering, start zodra de subsidie aanvragen van het Rode Kruis en het Jeugdeducatiefonds zijn goedgekeurd.
- Het afbakenen van de doelgroep is een onderdeel van de opdracht voor de eerste fase. Het Rode Kruis en het Jeugdeducatiefonds worden voor de eerste fase betaald via een overeenkomst met OCW. De kosten voor fase 1 zijn onderdeel van de € 100 miljoen die beschikbaar is voor schoolmaaltijden. Fase 1 kost ongeveer € 0,8 miljoen.

TER BESLUITVORMING

Aan: MPVO

5.1.2.e

nota

Aanleiding

In het najaar van 2022 is de motie Dassen/ Paternotte aangenomen die vraagt om het organiseren van schoolmaaltijden op scholen in kwetsbare wijken. Sindsdien is een goede samenwerking tot stand gekomen met het Jeugdeducatiefonds (JEF) en Rode Kruis (RK), die zowel het ontwerp als de uitvoering – samen met andere (lokale) partners – oppakken.

In december heeft u gekozen voor het aanbrengen van fasering in het ontwerpen van het ondersteuningsaanbod (fase 1) en de daadwerkelijke uitvoering van de motie (fase 2). Hierover hebt u op 21 november 2022 ook de TK over geïnformeerd. Fase 1 is van start gegaan. Voorliggende nota gaat in op de besluitvorming voor de wijze waarop de middelen voor fase 2 kunnen worden verstrekt aan de partijen (€100 miljoen), zodat de schoolmaaltijden van start kunnen gaan vanaf maart tot eind kalenderjaar 2023 en legt de eerste outline voor de te verzenden Kamerbrief aan u voor (bijlage 1).

Geadviseerd besluit

Beslispunt 1:

- Kunt u instemmen met het verlenen van een projectsubsidie aan het JEF, gebaseerd op het gezamenlijk uitvoeringsplan en door partijen gemaakte samenwerkingsafspraken. *Zie p 6*

Beslispunt 2:

Geeft u er in deze fase de voorkeur aan:

- om vast te houden aan de maaltijdassen en vouchers die het RK beschikbaar kan stellen om o.a. scholen te ontzorgen, en hiermee zeer waarschijnlijk een onrechtmatigheid te accepteren (waarin we de Kamer kunnen meenemen in de Kamerbrief), of
- in te zetten op alternatieve vormen van het RK of daarbuiten, die mogelijk rechtmatig te organiseren zijn, maar zorgen voor aanzienlijke vertraag.
- Een tussenoptie: waarbij we om voor een kortere periode (een aantal maanden) een onrechtmatige (lagere) uitgave accepteren, terwijl parallel getracht wordt dit rechtmatig te organiseren. *Zie p. 10*

Beslispunt 3:

- Kunt u instemmen met de outline van de Kamerbrief rondom fase 2 (bijlage 1). *graag verder brengen 1. v. m.*

Kansengelijkheid en
Onderwijsondersteuning

Van

5.1.2.e

Datum

9 februari 2023

Referentie

35554316

Bijlagen

I – Outline Kamerbrief

Intern OCW afgestemd

FEZ, KenO, PO, VO, WJZ

Algemere nut: gezien 'lange' voorbereidingstijd na aannemen motie neem ik aan dat we een groot aantal alternatieven zorgvuldig hebben bekeken, zoals andere samenwerkingspartijen. Ik ga er vanuit dat daarmee een voldoende sterke onderbouwing is van dit voorstel (en anders zou links ook terecht zijn later en moeten we daar besluitvorming fase 2 en Kamerbrief schoolmaaltijden zowel van leren als op schakelen richting aanpakken. Belangrijk om het gestelde doel uit de motie nu te realiseren.

Noot 2. Ik ging er meer vanuit dat er echt een samenwerking zou plaatsvinden tussen verschillende partijen waartoe JEF en RK daande motor waren. Het lijkt nu wel uit te monden in twee organisaties die los van elkaar doen wat ze denken, zij het opgeschaald en met extra overheidsgeld. We kunnen dit proces omwille van de snelheid richting leerlingen niet over doen, maar belangrijk hier van te leren voor vervolg.

Persoonlijke levenssfeer - bescherming

NB. Vanwege de beperkte tijd die beschikbaar is voor de subsidieverlening vragen wij uw reactie **zo snel mogelijk**.

Kernpunten

Routes voor financiering van JEF/RK

- De middelen voor schoolmaaltijden passeren twee stations:
  1. Allereerst verstrekt OCW middelen aan JEF en het RK voor zowel de projectorganisatie als de financiering van maaltijden aan scholen (JEF) en van directe levering van producten (RK);
  2. Vervolgens wordt een deel van de middelen door deze partijen weer doorgegeven: voor JEF gaat het om geld voor scholen die daarmee maaltijden voor leerlingen aanschaffen met behulp van de JEF menukaart. Voor RK gaat het om de aanschaf van producten door de organisatie zelf, die vervolgens naar de scholen of leerlingen gaan in de vorm van maaltijdtassen of vouchers.
- Voor het verstrekken van middelen aan het JEF en RK zijn de twee mogelijke routes verkend: aanbesteding en subsidieverlening. Dit is geen eenvoudige verkenning. De keuze hangt af van de manier waarop scholen de steun ontvangen en de voorwaarden die OCW wil hangen aan de uitvoering. Gezien de snelheid en de omvang van dit traject, ontstaan er risico's.
- In dit voorstel is gepoogd de risico's die we kunnen beheersen, wel zo goed mogelijk te beheersen. Dit is bijvoorbeeld gedaan door: het vaststellen van een uitvoeringsplan met samenwerkingsafspraken (o.a. over hoe de doelgroep in beeld moet worden gebracht) en het werken met kortere subsidieperiodes zodat er kan worden bijgestuurd.
- Bij de financiering naar het RK en het JEF spelen niet dezelfde risico's en ze de risico's zijn ook niet even groot. Er wordt namelijk op een andere manier steun verleend aan de scholen.
- Bij een subsidie aan het RK speelt met name een groot risico op staatsteun, met mogelijk zowel forse consequenties voor ons als voor hen. Het leveren van voedselhulp is een economische activiteit, waarvoor een markt is. Daarom zou een aanbesteding de meest geëigende route zijn, mits de juiste procedures zouden kunnen worden gevolgd. Dit komt met nadelen: er is geen zekerheid op de uitkomst van aanbesteding (mogelijk wint een andere partij) en de huidige samenwerking moet gepauzeerd worden gedurende de looptijd van de aanbesteding (om een level-playing field te waarborgen). Bovendien is een aanbestedingsprocedure foutgevoelig, wat tot vertraging kan leiden.
- Daarnaast heeft een subsidie de voorkeur van de aangewezen partijen. Zij zijn met deze insteek in het traject gestapt. Het is een reëel politiek bestuurlijk risico dat partijen zich terug zullen trekken als wij uitkomen op een aanbesteding.

- Fase 1 heeft ons geleerd dat het de samenwerking ten goede komt om de financiering wel te scheiden (met goede afspraken). Ook komt het de snelheid ten goede, omdat de JEF-route eenvoudiger lijkt te realiseren dan de RK-route. Alles afgewogen lijkt ons een (project)subsidie JEF op dit moment een haalbare route. Voor RK is eerst een andere afweging nodig, zie beslispunt 2.

Besluitvorming route fase 2

- U bent in twee eerdere nota's (referentie: 34865914 en 35043973) geïnformeerd over de opdrachtverstrekking aan het Rode Kruis en JEF in fase 1 en de mogelijke gevolgen daarvan voor fase 2.
- De voorgestelde route is al wel besproken, maar moet nog meer gedetailleerd worden afgestemd met de partijen, met name met oog op de risico's die zij en wij lopen (zie hieronder).

Toelichting

U vindt in het volgende deel van de nota eerst de opties tot financiering terug. Dat betekent voor het JEF een beslispunt voor een subsidie en voor het RK de informatie over de mogelijkheden voor financiering die nu op tafel liggen (onderdeel A). Daarna volgt het beslispunt voor de outline van de Kamerbrief (onderdeel B) en de informatie over de stand van zaken omtrent de uitvoering van fase 1 (onderdeel C).

Onderdeel A. Opties tot financiering JEF en RK

Subsidieverlening

Intern zijn de mogelijkheden tot het doen van een aanbesteding en het verstrekken van een subsidie onderzocht. In de basis volgt de instrumentkeuze uit de beleidswensen (hoe willen we dat scholen geholpen worden), maar aangezien dit tegelijkertijd wordt afgestemd met de betrokken partijen, is hier sprake van een parallel proces. We bekijken de financieringsmogelijkheden tegelijk met de beleidskeuzes.

De gewenste route is een subsidieverstrekking. Bij deze route verstrekken we subsidies aan JEF en het RK in twee gescheiden subsidieverleningen. Dit is sneller en voor de partijen een bekende methode van verstrekken van middelen. Het vastgestelde uitvoeringsplan dient als de basis voor een subsidieaanvraag voor fase II. Bij de subsidieaanvraag verlangen wij een definitief uitvoeringsplan, waarin een vastgestelde werkwijze is opgenomen die voldoende borgt dat de maaltijden bij de doelgroep terechtkomen (conform de motie). De beschikking kan in drie á vier weken gerealiseerd worden. Er kan al gestart worden met de uitvoering terwijl de subsidieaanvraag nog in behandeling is, al is het risico dan *> dat zullen zij ook doen?* voor de subsidieaanvrager.

Er zijn twee algemene risico's geïdentificeerd door WJZ.

1. Een risico is dat een andere partij ook subsidie aanvraagt, die niet krijgt en naar de rechter stapt. De minister moet kunnen beargumenteren waarom deze partij de subsidie niet krijgt. Het valt niet uit te sluiten dat zo'n partij ook met een goed plan komt. Dit risico is een consequentie van het feit dat je bij een directe subsidie aan het JEF en het RK geen transparante procedure zou volgen. Andere partijen kunnen beargumenteerd worden afgewezen, als duidelijk gemaakt kan worden dat er op basis van een transparante procedure en een heldere afweging voor het JEF en het RK is gekozen. Dat is niet het geval. De rechter kan de minister dan verplichten óók subsidie te verlenen aan deze partij. Dit is dus een financieel risico voor OCW.
2. Daarnaast is het grootste risico dat van staatssteun. De Europese Commissie kan een subsidie als ongeoorloofde staatssteun aanmerken, als middelen zijn verstrekt voor economische activiteiten aan specifieke partijen die hier voordeel bij hebben. Indien dat het geval is moeten het JEF en RK het ontvangen bedrag terugbetalen met rente. OCW mag daarvoor niet garant staan. Dit is een groot risico voor het RK en in mindere mate voor het JEF. Het precieze risico en de mogelijkheden om dit kleiner te maken, zijn verschillend voor het JEF en het RK. We hebben dit nader toegelicht in paragraaf 1.2.

Het JEF en het RK hanteren binnen het project twee verschillende werkwijzen, zoals beknopt ook hierboven te lezen. Dit heeft gevolgen voor de juridische invulling van de subsidie en het risico met betrekking tot staatssteun.

Beslispunt: Projectsubsidie JEF

- Het JEF verstrekt rechtstreeks middelen aan scholen op basis van facturen van de school (bij JEF-scholen doen in principe dan ook alle leerlingen mee). Scholen (op vestigingsniveau) kunnen op deze manier zelf kiezen op welke manier zij de schoolmaaltijden willen invullen. Ze worden daarbij geholpen door het JEF-menu. Mogelijkheden zijn bijvoorbeeld met behulp van een (lokale) supermarkt, een landelijke organisatie of vrijwilligers in de wijk.
- Dit betekent dat het JEF zelf in principe niet inkoopt, maar de middelen verstrekt aan de scholen. Deze manier van werken (o.b.v. de subsidie die JEF nu ontvangt vanuit SZW met cofinanciering van OCW) wordt met de middelen uit de motie opgeschaald, maar verandert in principe niet van structuur.

Hierin zijn wel twee keuzes te maken met verschillende gevolgen. De voorkeur gezien de wens voor snelheid en de kwaliteit van de uitvoering ligt bij optie 1.

Optie 1) OCW geeft subsidie aan JEF, en JEF verstrekt op eigen titel 'financiële bijdragen' aan scholen (dit gebeurt nu ook met de subsidie vanuit SZW/OCW)

- In deze variant bestaat de projectsubsidie aan het JEF uit één volledig bedrag: zowel het bedrag voor de uitvoering door het JEF, als het bedrag dat is bedoeld voor de financiële uitkeringen aan scholen.
- Het JEF verleent op eigen titel financiële uitkeringen aan scholen, en aan de hand van een eigen invulling. OCW kan zich hier niet inhoudelijk mee bemoeien. Als wij dat wel zouden doen, dan lopen we het risico dat de rechter het JEF als een bestuursorgaan aanmerkt. *> maar wel de voorwaarden beschrijven? Die moeten dan duidelijk zijn: 2% scholen waar nood huys is, etc.*
- Een probleem bij deze variant is dat OCW niet kan sturen op de wijze waarop het JEF de middelen over scholen verdeelt, anders dan dat de voorwaarden (voor o.a. verdeling/ selectie) daarvoor in de subsidieaanvraag en de beschikking worden geregeld. Dit risico kan dus wel deels worden ondervangen door een vastgesteld uitvoeringsplan te vragen bij de subsidieaanvraag. *> Welke voorwaarden stellen we, wat die zo in de nota dan bij voorkeur gelijk afstemmen/acladen*
- Deze variant leidt waarschijnlijk niet tot risico's op het gebied van staatssteun. De scholen doen de inkoop en zij zijn wel aanbestedingsplichtig boven een bepaalde drempelwaarde.
- Ook zijn er twee risico's met oog op rechtsbescherming:
  - M&O-risico: OCW heeft een minder sterke positie bij de constructie waarbij we het JEF in zijn geheel verantwoordelijk maken. We hebben geen goed zicht op de bonnetjes die worden betaald. Daarnaast hebben we niet de mogelijkheid om middelen terug te vorderen als deze incorrect worden besteed. Wel kunnen we subsidie terugvorderen van JEF zich niet houdt aan de subsidievoorwaarden.
  - Toegankelijkheidsrisico: Omdat er geen formeel juridisch kader is waarin de subsidie wordt verstrekt aan scholen, hebben zij geen mogelijkheid om bezwaar aan te tekenen. Dit kan eventueel problemen opleveren in het veld.
- Voorts bestaat er nog een financieel risico.
  - Bij een projectsubsidie beschikken wij vooraf op basis van de aanvraag die is gedaan. Dat betekent dat er in principe niet kan worden gestuurd gedurende de looptijd van de subsidie (zo ver het de voorwaarden en het totaalbedrag aangaat).
  - Om dit te ondervangen kan er gewerkt worden met een beperkte looptijd. Na afloop van die periode kan gekozen worden voor een verlenging d.m.v. een wijziging (bij goed resultaat) of het opzetten van een nieuwe subsidie onder nieuwe voorwaarden (bij matig resultaat). Dit biedt flexibiliteit om in te spelen op de ervaringen bij de uitvoering.

Optie 2) OCW geeft subsidie aan JEF voor de verstrekking van subsidies aan scholen **namens de minister (mandaat)**

- In deze variant bestaat de projectsubsidie aan het JEF alleen uit het bedrag voor de uitvoering door het JEF. Het bedrag dat is bedoeld voor verstrekking

aan de scholen, wordt niet aan het JEF toegekend. Als het JEF ook verantwoordelijk wordt voor de uitbetaling, dan is het JEF hoogstens *houder* van de middelen voor de minister.

- Het JEF verstrekt subsidies aan de scholen **namens de minister**. In juridische zin is het dus simpelweg zo dat de minister aan de scholen subsidie verstrekt. Het JEF is dan feitelijk alleen uitvoerder (net als bijvoorbeeld DUO of DUS-I).
- In deze variant zijn de risico's op staatssteun vergelijkbaar.
  - Er is dus net als bij optie 1 waarschijnlijk geen staatssteunrisico bij optie 2.
- Omdat hier eigenlijk sprake is van een rechtstreekse subsidie van de minister aan de scholen, zal OCW ook moeten sturen op de inhoud: hoe worden de middelen precies over de scholen verdeeld? Waar kan elke school maximaal aanspraak op maken? Dit wordt dan geregeld in een subsidieregeling (anders dan in het scenario hierboven), anders dan in het scenario hierboven, omdat bepaalde voorwaarden moeten worden gesteld (zoals een subsidieplafond en het kader voor eventueel bezwaar en beroep).
  - Een dergelijke (relatief beperkte) regeling zou in drie tot vier weken tot stand kunnen komen. Hier wordt momenteel ook met DUS-I over afgestemd.
  - Een nadeel is dat een dergelijke regeling niet aansluit bij de praktijk van JEF. Bij een regeling wordt normaal gesproken door OCW vooraf gesubsidieerd en achteraf vastgesteld, terwijl JEF werkt met declaraties.
  - Een ander nadeel is dat de een deel van de kennis voor deze regeling van JEF en RK moet komen, omdat zij ervaring in de uitvoering hebben.
- Een ander nadeel aan deze constructie is dat het grote administratieve lasten met zich meebrengt voor zowel het JEF als OCW (DUS-i) als het gaat om de uitbetaling aan het JEF. OCW betaalt in principe (enkel) aan schoolbesturen, terwijl in de werkwijze van het JEF op vestigingsniveau facturen worden ingediend voor de maaltijden.
  - Het JEF heeft niet de middelen om grote bedragen voor te schieten en per (langere) periode te declareren. Dit betekent dat er bijna wekelijks uitbetaald zal moeten worden, o.b.v. bonnetjes die vaak slechts enkele tientallen euro's bevatten. Er is geen precedent van een subsidieregeling met zulke hoge administratieve lasten.

Alles gewogen, stellen we voor om te kiezen voor een projectsubsidie voor het JEF waarbij het in eigen naam bijdragen aan scholen verstrekt aan scholen voor schoolmaaltijden (optie 1). Dit is pragmatischer en op kortere termijn te regelen. Sturing op de voorwaarden is beperkter dan bij een mandaatregeling, maar kan als volgt worden geregeld:

*Ok, met inbegrip van
nu bes. p. 5.*

- JEF krijgt een projectsubsidie voor een beperkte periode en zal per wijzigingsverzoek een verlenging kunnen aanvragen, waarmee OCW wel/niet akkoord kan gaan
- Indien niet akkoord met de huidige voorwaarden, omdat de ervaring leert dat dit niet goed werkt, dan kan er een nieuwe projectsubsidie worden opgezet onder nieuwe voorwaarden. Hiervoor moet JEF dan wel een nieuwe subsidieaanvraag indienen.
- Dit vraagt van het JEF dat ze de personele en materiële kosten uitsplitsen (projectorganisatie) en onderbouwen en dat zij daarnaast het gevraagde bedrag in de vorm van vergoedingen onderbouwen. Daarin dienen ze te onderbouwen waarvoor die middelen zij en waar het terecht gaat komen.
- De vaststelling gebeurt dan op basis van de beschikking. Deze wordt achteraf door de accountant gecontroleerd.
- Er bestaan bij deze variant risico's, namelijk de hierboven uitgewerkte risico's op staatssteun, rechtsbescherming en financiën. Deze vinden wij, alles afwegende, gezien de omvang van het project en de snelheid waarmee wordt gevraagd te werken, acceptabel in dit geval. Optie 1 is met name te verkiezen boven optie 2, omdat dit aansluit op de huidige werkwijze van JEF en deze effectief en efficiënt is. Daarnaast heeft de optie ook de voorkeur van het JEF.

Beslispunt: voorkeur bij taken van RK

- Ook bij het RK is gekeken naar de mogelijkheid om te werken met een projectsubsidie. De conclusie is echter dat de huidige manier van werken door het RK (namelijk het leveren van maaltijden aan scholen) aanbesteed moet worden, door OCW of door RK zelf. Deze vorm sluit daarentegen wel goed aan bij de politieke wens om scholen zoveel mogelijk te ontzien. Hieronder leggen we twee mogelijkheden voor. Enerzijds is dat verder gaan met een projectsubsidie, die vrijwel zeker onrechtmatig is. Anderzijds het verkennen van andere vormen van aanbod door het RK, of het doen van een aanbesteding. Daarbij kan ter overbrugging een onrechtmatige uitgave voor een korte periode (een aantal maanden) worden geaccepteerd, terwijl de rechtmatige vorm wordt georganiseerd.
- Het Rode Kruis werkt met voedselhulp, aan individuele leerlingen die door de school aangemeld kunnen worden, in de vorm van ontbijttassen of voedselvouchers (dus voedselhulp in natura).
- Het grote verschil met het JEF is dat het RK niet fungeert als doorgeefluik richting de scholen (waarvoor een projectsubsidie of mandaatregeling een oplossing biedt), maar dat het RK de inkoop zelf doet en daarmee de middelen in natura aan individuele personen verstrekt.
- Dit betekent dat het RK dus zelf als organisatie producten inkoopt, bijvoorbeeld op lokaal niveau en/of in samenwerking met partners.
  - Het RK werkt al op deze wijze in een drietal provincies. Dit wordt momenteel gefinancierd met donaties van private financiers.

Jullie achten RK wel van essentiële meerwaarde in dit traject? Dan advies voor nu volgen, anders harnas weg en impact op weeg tegen modellen. Ik zie erop dat jullie dit in advies uitvaard hebben gegeven. Dus meer als extra check. Dan ok geen belang van leerlingen.

- Het leveren van voedselhulp op deze wijze is een economische activiteit, waarvoor een markt is. Daarom zou een aanbesteding de meest geëigende route zijn, mits de juiste procedures zouden kunnen worden gevolgd. Het is mogelijk om een aanbestedingsprocedure te volgen.
- Een aanbestedingsprocedure geeft nadelen, gegeven de manier waarop dit beleidstraject wordt uitgevoerd. Namelijk:
  - Er is geen zekerheid op de uitkomst van een aanbesteding. Mogelijk wint een andere partij.
  - De huidige samenwerking moet gepauzeerd op het gebied van de uitrol van fase 2, gedurende de looptijd van de aanbesteding. Dit is nodig om een level-playing field te waarborgen.
  - Bovendien is een aanbestedingsprocedure foutgevoelig, wat tot vertraging kan leiden.
  - Ten slotte is het een reëel risico dat het RK zal afhaken indien de financiering niet middels een subsidie wordt geregeld.
  - Het zelf aanbesteden is dus in deze casus beleidsmatig niet wenselijk.
- Indien dit via een subsidie naar het RK gaat, is er geen zicht op of en hoe dit wordt aanbesteed. Het RK stond eerder negatief tegen het moeten volgen van strikte aanbestedingsregels. Dit brengt, met de kennis van nu, een enorm staatssteunrisico voor het RK met zich mee. De inkoop door het RK zal vermoedelijk vrijwel altijd boven de aanbestedingsdrempel uitkomen.
  - Dit risico kan mogelijk wel gemitigeerd worden door de aanbestedingsplicht te verleggen naar het RK en/of de scholen. Dat betekent wel dat het RK zich moet houden aan de geldende aanbestedingstermijnen, indien zij boven het drempelbedrag uitkomen, met als gevolg dat zij minder snel zullen kunnen inkopen.
  - Voor de doorlooptijd van aanbestedingen maakt het eigenlijk niet uit of OCW of RK de aanbestedingsregels moet volgen. In beide gevallen gaat het in een snel proces om iets van 4 maanden, bij een langzaam proces om iets van 6 maanden.
  - Het aanbesteden door RK is dus in deze casus beleidsmatig niet wenselijk.
- Optie 1: Concluderend moet daarom gesteld worden dat de politieke wens om scholen te ontzorgen (in dit geval door de ontbijttassen van het RK) en dit op zeer korte termijn te regelen, niet te verhouden is met de aanbestedingsregels waaraan OCW dient te voldoen. Indien er vast wordt gehouden aan de wens op het op deze manier ten uitvoer te brengen, zal dit zeer waarschijnlijk een onrechtmatigheid opleveren voor de gehele bijdrage aan het RK. De omvang van dit bedrag is nog zeer onzeker, maar de verwachting is wel dat de nadruk van de besteding zal liggen via de JEF route.
  - Indien u voor deze optie kiest en de onrechtmatigheid accepteert, is het advies om dit mee te nemen in de Kamerbrief.

De politieke wens richt zich niet specifiek op de tassen. Het zijn ook conceptuele nadelen aan vast, zoals risico schijnbaar maar het is de weg die na een brede verkenning is ingeslagen en die wat nu betreft vooral nu moet leiden tot hulp maar meest nodig is. Als we een voorlopige maatschappij krijgen waar we moeten aanpassen/verbeteren

- Het is ook mogelijk om in te zetten op alternatieve vormen van het RK of daarbuiten. Een voorbeeld daarvan zijn de voedselvouchers. Dit is mogelijk wel rechtmatig middels een subsidie te realiseren, als het RK deze correct kan aanbesteden.
  - Voedselvouchers zijn een vorm van individuele financiële steun, waarbij individuele personen met een voucher kunnen betalen bij een supermarkt.
  - Bij voedselvouchers kan er lastiger gestuurd worden op gezonde producten.
  - Voedselvouchers zijn nu in de planvorming ook onderdeel van de menukaart, maar bij deze optie zou je de echt afzien van tassen en vooral inzetten op vouchers (of/of in plaats van en/en).
- Een ander alternatief zou hier kunnen zijn om de volledige middenstroom via het JEF te laten verlopen, waarbij scholen middelen aanvragen bij het JEF en de organisatie (in de vorm van ontbijttassen) vervolgens uitbesteden aan het Rode Kruis.
  - Op sommige plekken in het land, bv. Amsterdam, wordt op deze manier al samengewerkt door het JEF en het RK. Zij hebben daar goede ervaringen. Dit wordt nu verder uitgezocht.
- Een laatste alternatief is om te voldoen aan de aanbestedingsplicht. Dit kan middels een eigen aanbesteding (via IUC-Noord) of het RK verplicht stellen aan de aanbestedingsregels te voldoen. Het advies zou hier zijn om dit bij het RK neer te leggen. Wel moet hier nog het gesprek over worden aangegaan, omdat het RK eerder heeft gezegd dit liever niet te willen.
- Optie 2: De alternatieven die hierboven zijn gepresenteerd zijn vormen die verder kunnen worden uitgewerkt. Ze sluiten aan op de mogelijkheden voor aanbestedingen en subsidies die OCW ter beschikking heeft. Deze vormen kunnen waarschijnlijk wel rechtmatig worden uitgevoerd, al is meer onderzoekwerk voor deze vormen nodig. Hamvraag is of OCW wil vasthouden aan de maaltijdtassen. Deze optie kost meer tijd. Het is mogelijk om ter overbrugging een onrechtmatigheid te accepteren. Tegelijkertijd wordt er dan gestart met de voorbereidingen om rechtmatig de uitgaven te organiseren via één van de routes die hierboven staan beschreven.
- Geeft u de voorkeur aan:
  - Optie 1: om vast te houden aan de maaltijdtassen die het RK beschikbaar kan stellen om o.a. scholen te ontzorgen, en hiermee zeer waarschijnlijk een onrechtmatigheid te accepteren (waarin we de Kamer kunnen meenemen in de Kamerbrief), of
  - Optie 2: in te zetten op alternatieve vormen van het RK die mogelijk rechtmatig te organiseren zijn, maar tot vertraging leiden
  - Optie 3: eventueel kunt aangeven dat u een onrechtmatigheid voor een kortere periode (een aantal maanden) wilt accepteren, terwijl parallel getracht wordt dit rechtmatig te organiseren.

Het is belangrijk dat hier een heldere keuze wordt gemaakt, zodat de beleidsmatige route kan worden ingeregeld.

*Julie advies hier, ik lees optie 3?
de. met in begrip van notitie
op p. 7, p. 8.*

Standpunt FEZ omtrent opties RK:

- De uitgewerkte voorstellen brengen risico's mee t.a.v. de rechtmatigheid, met name voor het RK. Het advies van FEZ is om te kiezen voor een rechtmatige constructie. FEZ adviseert daarom, t.a.v. het RK, om niet te kiezen voor optie 1, aangezien deze waarschijnlijk onrechtmatig is, maar om te kiezen voor optie 2 (inzetten op alternatieve vormen van het RK die mogelijk rechtmatig te organiseren zijn. Dan gaat het bijvoorbeeld om de optie om te voldoen aan de aanbestedingsplicht).
- Omdat dit voor vertraging zorgt geeft FEZ aan anders in te zetten op optie 3. Bij deze optie is er geen sprake van een vertraging maar accepteert u een potentiële onrechtmatigheid voor een kortere periode, aantal maanden, terwijl parallel getracht wordt dit rechtmatig te organiseren. Optie 3 zorgt er, in eerste instantie voor, dat er minder beslag zal worden gelegd op de tolerantiegrens van de OCW begroting (de tolerantiegrens is € 1 miljard).
- Wanneer de tolerantiegrens overschreden wordt dan is er voor de ADR onvoldoende reden om de OCW jaarrekening van een goedkeurende verklaring te voorzien. Hierover zult u zich moeten verantwoorden aan de TK. Daarnaast heeft dit als consequentie dat OCW onder toezicht komt te staan en voor de komende jaren een strakker financieel beleid moet hanteren. Aandachtspunt is wel dat er geen garantie is op dit moment dat optie 3 op langere termijn rechtmatig kan worden vormgegeven.

Onderdeel B. Outline Kamerbrief

- In de Kamerbrief van 21 november jl. hebt u aangekondigd in januari een tweede brief te sturen om de TK te informeren over fase 2.
- Vanwege vertraging bij de opdrachtverlening in fase 1 verschuift ook de deadline van de start van de uitvoering van de schoolmaaltijden met enkele weken. U bent hierover geïnformeerd via uw PA.
- Dit heeft eveneens gevolgen voor de besluitvorming voor fase 2, wat een belangrijk onderdeel vormt van de te versturen Kamerbrief. We streven ernaar deze in februari te verzenden.
- De outline van de Kamerbrief kunt u vinden als bijlage I.

Graag altijd via Notitie dan is het transparant te volgen.

→ graag 2sm geven urgentie en Vertraging Kamer

Onderdeel C. Stand van zaken fase 1

We lichten hier kort de stand van zaken van fase 1 (ontwerp- en voorbereidingsfase) toe.

- Op dit moment bevindt het traject zich in de voorbereidingsfase. De dienstverleningsovereenkomst is getekend, de partijen zijn ondertussen al even aan de slag met het ontwerp.

- Het Rode Kruis en het Jeugdeducatiefonds zijn, samen met OCW, de afgelopen tijd onder andere bezig geweest met het ontwikkelen van de selectiemethode voor scholen, het uitdenken van het aanbod, het opzetten van de infrastructuur en systemen voor de opschaling en de communicatie.
- In februari zullen de partijen starten met het uitvoeren van pilots, als onderdeel van de eerste fase.
- De geplande start van fase 2 ligt halverwege maart. Dan zullen de schoolmaaltijden worden uitgebreid naar het vo en worden opgeschaald.
- Tot die tijd loopt de eerder gegeven subsidie van SZW en OCW door (de subsidie is verlengd), zodat po-scholen die daar nu gebruik van maken continu gebruik kunnen blijven maken van de steun.
- Scholen kunnen zich vanaf maart aanmelden bij een nog te creëren platform van beide partijen. De partijen maken vervolgens aan de hand van vooraf gedefinieerde criteria een verdeling van de middelen.
  - Wanneer een school behoefte heeft aan maaltijden voor de hele school, zal de school volgens de huidige werkwijze van het JEF maaltijden voor de hele school kunnen verzorgen.
  - Wanneer een school niet wil voorzien in maaltijden voor alle leerlingen, kan de school via het Rode Kruis aanspraak maken op ontbijttassen en/of boodschappenkaarten/vouchers. Deze zullen aan individuele leerlingen worden verstrekt.

Bijlage 1 – Outline Kamerbrief

Dit is een outline voor de Kamerbrief die gepland staat in februari. De titels van de kopjes zijn onder voorbehoud, de punten daaronder omvatten de strekking van de inhoud.

Samenwerking met het Rode Kruis en het Jeugdeducatiefonds

- De afgelopen tijd zijn het Jeugdeducatiefonds en het Rode Kruis, samen met mijn ministerie, bezig geweest met het vormgeven van de organisatie van schoolmaaltijden in het primair en voortgezet onderwijs.
- Door middel van een opdrachtverstrekking zijn deze partijen een gezamenlijke projectorganisatie aan het opzetten. Zoals ook beschreven in mijn vorige brief aan uw Kamer hebben beide partijen relevante ervaring in het onderwijs en de noodhulpvoorziening, waardoor zij als goede samenwerkingspartners worden geacht.
- Deze samenwerking verloopt voorspoedig en alle partijen zetten zich in de schoolmaaltijden zo snel en goed mogelijk te organiseren.
- In het traject dat al loopt sinds afgelopen najaar binnen het po worden door docenten al mooie resultaten van de schoolmaaltijden waargenomen in de klas en teruggekoppeld aan het Jeugdeducatiefonds (dit wordt in brief wat verder ingekleurd).

*op deze manier wij hebben de
Leid (en opdracht van de
Kamer)*

Vorbereidingsfase

- Om zo snel mogelijk uitvoering te geven aan de motie uit september, is ervoor gekozen de uitvoering hiervan op te splitsen in twee fasen.
- In de eerste fase worden de voorbereidingen voor de uitvoering getroffen.
- Ook worden er in deze fase pilots georganiseerd, zodat verder duidelijk wordt op welke manier het beste en meest effectief opgeschaald kan worden.
- Hierbij wordt gebruik gemaakt en geleerd van de voedselhulptrajecten die het Rode Kruis en het Jeugdeducatiefonds op dit moment al uitvoeren.
- Ook het uitwerken van samenwerkingen met commerciële partijen, voedselleveranciers en een breder netwerk van (lokale) partners is onderdeel van het plan voor de uitvoering. **PM** wordt in brief wat verder ingekleurd.

Uitvoering

- In maart zullen de schoolmaaltijden landelijk worden aangeboden en opgeschaald.
- Scholen waar de behoefte voor schoolmaaltijden bestaat, kunnen zich aanmelden bij het gezamenlijke platform van het Rode Kruis en het Jeugdeducatiefonds.

- Omdat € 100 miljoen een fors bedrag is, maar lang niet genoeg om alle leerlingen in Nederland dagelijks te voorzien van een schoolmaaltijd, is het belangrijk om goed zicht te hebben op een verdeling waarbij de middelen terechtkomen op de scholen waar deze het hardst nodig zijn.
- Scholen kunnen zich op verschillende manieren aansluiten bij het traject. Dit kan in de vorm van een ontbijt of lunch op school voor alle leerlingen, of in de vorm van boodschappenkaarten of ontbijttassen voor individuele leerlingen.
- Ik vind het van belang dat scholen de uiteindelijke regie houden in het kiezen van een voor hen werkbaar vorm van het voorzien in schoolmaaltijden.
- Ook vind ik het essentieel om goed oog te houden voor een werkbaar situatie voor leraren, waarbij deze zo veel mogelijk ontlast worden in de organisatie van de maaltijden en dat niet ten koste gaan van kostbare onderwijstijd.
- Scholen zullen wel handvatten meekrijgen over het hanteren van een gezonde leefstijl door middel van gezonde voeding.

Financiering fase 2

- In fase 1 hebben het Jeugdeducatiefonds en het Rode Kruis aangegeven een bedrag ter hoogte van € 750.000,00 nodig te hebben om de benodigde voorbereidingen voor de opschaling te treffen.
- In tegenstelling tot eerdere berichtgeving richting uw Kamer, is de opdracht voor fase 1 wél rechtmatig verstrekt, namelijk middels een SAS-procedure.
- Toelichting op bekostiging tweede fase (afhankelijk van beslisnota). Onder andere mogelijke risico's.

Huidig traject en evaluatie

- Vooruitlopend op de uitvoering van de motie, hebben collega minister Schouten en ik afgelopen oktober € 5 miljoen euro vrijgemaakt voor een voedselhulptraject van het Jeugdeducatiefonds aan vijfhonderd scholen in het primair onderwijs waar een gevulde maag in de klas niet vanzelfsprekend is.
- In dit traject worden door docenten al mooie resultaten waargenomen in de klas en teruggekoppeld aan het Jeugdeducatiefonds (dit wordt in brief wat verder ingekleurd).
- Daarom vind ik het van belang om het nog uit te rollen traject goed te monitoren en te evalueren. Hiervoor zullen de partijen samen met mijn ministerie een programma voor opzetten.
- Ook bouw ik ruimte in om tussentijds bij te sturen, omdat het belangrijk is dat de €100 miljoen daar terecht komt waar het nodig is, maar ook

omdat dit een vrij nieuwe activiteit is voor de sector en voor OCW waarbij we tussentijd willen leren.

Caribisch Nederland

- Voor Caribisch Nederland is eind vorig jaar 250.000 door SZW beschikbaar gesteld om schoolmaaltijden te verzorgen voor in ieder geval schooljaar 2022/2023.
- De middelen zijn via de Openbare Lichamen
- Op de eilanden zijn al bestaande structuren rondom voeding op scholen. Er is in bovenstaand traject gekozen om daarbij aan te sluiten.
- Het voorstel (afgestemd met OCW IB/ OCW CG/ BZK) is om bij de uitvoering van de motie Dassen/ Paternotte aan te sluiten op wat er nu al loopt en dit te continueren tot eind 2023. Dit biedt de eilanden continuïteit en draagt bij aan de verduurzaming van bestaande initiatieven.

PM Brugfunctionaris

- Afhankelijk van besluitvorming op nota Brugfunctionaris.